

BESCHIKKING
van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie
tot opstelling van een Protocol tot wijziging van
het Verdrag van 31 maart 1965
betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof

M (2011) 9

Het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie,

Gelet op artikel 19, b) van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie,

Gelet op de door de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad op 18 juni 2005, 7 december 2007 en 17 december 2009 uitgebrachte aanbevelingen,

Gelet op de antwoorden van het Comité van Ministers van 20 november 2008 en 25 maart 2010,

Verlangende de rechtsprekende bevoegdheid van het Benelux-Gerechtshof uit te breiden ten aanzien van rechtsregels voor zover die daartoe in verdragen worden aangewezen,

Voorts overwegende dat het nodig is gebleken enkele bepalingen van het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof te wijzigen,

Heeft de tekst opgesteld van een Protocol tot wijziging van het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, alsmede van een daarbij behorende gemeenschappelijke memorie van toelichting.

Deze tekst is hierbij gevoegd.

Dit Protocol zal worden voorgelegd aan de Hoge Verdragsluitende Partijen teneinde, na ondertekening, in werking te worden gesteld overeenkomstig de grondwettelijke bepalingen van ieder der Hoge Verdragsluitende Partijen.

GEDAAN te Brussel, op 8 december 2011.

De voorzitter van het Comité van Ministers,

U. ROSENTHAL

PROTOCOL

**tot wijziging van het Verdrag van 31 maart 1965
betreffende de instelling en het statuut
van een Benelux-Gerechtshof**

PROTOCOLE

**modifiant le Traité du 31 mars 1965
relatif à l'institution et au statut d'une
Cour de Justice Benelux**

Het Koninkrijk België,
Het Groothertogdom Luxemburg,
Het Koninkrijk der Nederlanden,

Verwijzend naar het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, ondertekend te Brussel op 31 maart 1965, hierna te noemen "het Verdrag", zoals gewijzigd door het Protocol van 10 juni 1981 en het Protocol van 23 november 1984;

Verwijzend naar het Verdrag tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, ondertekend te 's-Gravenhage op 17 juni 2008;

Verwijzend naar punt 4 van Aanbeveling 733/2 van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad van 18 juni 2005 tot herziening van het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, waarin wordt voorgesteld het Benelux-Gerechtshof de bevoegdheid te verlenen als beroeps- en cassatierechter voor besluiten van de Benelux-Organisatie voor de Intellectuele Eigendom op te treden;

Verwijzend naar het Antwoord op deze Aanbeveling van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie van 20 november 2008, waarin steun voor punt 4 van de Aanbeveling wordt uitgesproken;

Constaterend dat het Benelux-Gerechtshof zijn bevoegdheden uitoefent in het kader van zijn taak de gelijkheid te bevorderen bij de toepassing van rechtsregels die gemeen zijn aan de Beneluxlanden;

Constaterend dat het Benelux-Gerechtshof op basis van het Verdrag de bevoegdheden heeft kennis te nemen van vragen betreffende de uitleg van rechtsregels, de regeringen van de Beneluxlanden te adviseren en kennis te nemen van relevante administratiefrechtelijke beroepen;

Constaterend dat, ingevolge artikel 350 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, de bepalingen van dit Verdrag geen beletsel vormen voor het bestaan en de voltooiing van een regionale unie tussen België, Luxemburg en Nederland, voor zover de doelstellingen van deze unie niet bereikt zijn door toepassing van de bedoelde Verdragen;

Overwegend dat het zinvol is om, door wijziging van het Verdrag, de mogelijkheid in algemene zin te openen voor het Benelux-Gerechtshof om ter uitvoering van zijn voornoemde taak rechtsprekende bevoegdheid uit te oefenen ten aanzien van rechtsregels voor zover die daartoe in verdragen tussen de Beneluxlanden worden aangewezen;

Komen overeen te dien einde een Protocol te sluiten tot wijziging van het Verdrag, dat luidt als volgt:

Artikel I

Artikel 1 van het Verdrag wordt vervangen door de volgende bepaling:

“Artikel 1

1. Er wordt een Benelux-Gerechtshof opgericht, hierna genoemd het Hof.
2. Het Hof heeft tot taak de gelijkheid te bevorderen bij de toepassing van rechtsregels die gemeen zijn aan de Beneluxlanden. Ter uitvoering van deze taak beschikt het Hof over:
  - a) de bevoegdheid kennis te nemen van vragen betreffende de uitleg van rechtsregels;
  - b) rechtsprekende bevoegdheid;
  - c) adviserende bevoegdheid.
3. De bevoegdheden bedoeld in lid 2, onder (a) en (c), worden uitgeoefend ten aanzien van rechtsregels welke, hetzij bij verdrag, hetzij bij een beschikking van het Comité van Ministers van de Benelux Unie zijn aangewezen.
4. De bevoegdheid bedoeld in lid 2, onder (b), wordt uitgeoefend op specifieke gebieden die daartoe zijn aangewezen in een verdrag. Ten aanzien van deze verdragen winnen de Beneluxlanden het advies in van het Hof.
5. Het Hof heeft tevens de bevoegdheid om op grond van en met inachtneming van Aanvullende Protocollen bij dit Verdrag kennis te nemen van administratiefrechtelijke beroepen inzake de rechtsbescherming van personen in dienst van de Benelux Unie, de Benelux-Organisatie voor de Intellectuele Eigendom of een Benelux Gemeenschappelijke Dienst.
6. De in lid 3 bedoelde beschikking van het Comité van Ministers kan bepalen dat hoofdstuk III, onderdeel A, en/of hoofdstuk III, onderdeel C, van dit Verdrag niet van toepassing zijn.
7. Het Comité van Ministers kan, eveneens bij beschikking, bepalingen, welke door hem als gemeenschappelijke rechtsregels zijn aangewezen, van de toepassing van dit Verdrag, dan wel van hoofdstuk III, onderdeel A, en/of hoofdstuk III, onderdeel C, daarvan, uitsluiten.
8. De in de leden 6 en 7 bedoelde beschikkingen worden genomen nadat terzake advies is ingewonnen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad. Zij worden vóór het tijdstip van hun inwerkingtreding in elk der drie Staten bekendgemaakt in de vorm welke aldaar voor de bekendmaking van verdragen is voorgeschreven.”

Artikel II

Artikel 2 van het Verdrag wordt vervangen door de volgende bepaling:

“Artikel 2

1. Het Hof heeft zijn permanente zetel in Luxemburg, waar de zittingen worden gehouden.
2. Het Hof kan ook zitting houden op een andere plaats in een van de drie landen.
3. Het Hof wordt bijgestaan door een griffie. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 3bis, lid 2, van dit Verdrag vervullen de beambten van de griffie hun functie naast die van personeelslid van het Benelux Secretariaat-Generaal, en zijn, als dusdanig, toegewezen aan de zetel van het Benelux Secretariaat-Generaal.”

Artikel III

In artikel 3 van het Verdrag worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Lid 1 wordt vervangen door de volgende bepaling:

“1. Het Hof is samengesteld uit:

- a) ten minste negen raadsheren op basis van artikel 3, lid 2, onder wie de President, de eerste vice-president en de tweede vice-president, en ten minste negen plaatsvervangende raadsheren. De raadsheren en plaatsvervangende raadsheren worden benoemd uit de leden van de Hoge Raad der Nederlanden en uit de leden van het Hof van Cassatie van België. Voor Luxemburg kunnen zij benoemd worden uit de leden van het Cour Supérieure de Justice en het Cour Administrative.
- b) ten minste zes rechters en ten minste zes plaatsvervangende rechters op basis van artikel 3, lid 2, benoemd uit de leden van de Gerechtshoven van Nederland, van de Hoven van beroep van België en van het Cour d’appel van Luxemburg.

Het Parket van het Hof is samengesteld uit drie advocaten-generaal, onder wie een eerste advocaat-generaal als Hoofd van het Parket, en uit plaatsvervangende advocaten-generaal. Zij worden benoemd uit de leden van de Parketten bij de in artikel 3, lid 1, onder (a), bedoelde rechtscolleges.”

2. In lid 2, eerste zin, worden de woorden “De rechters, zes plaatsvervangende rechters en de advocaten-generaal” vervangen door de woorden “De raadsheren, de plaatsvervangende raadsheren, de rechters, de plaatsvervangende rechters, de advocaten-generaal en de plaatsvervangende advocaten-generaal”.
In de tweede zin van dit lid worden de woorden “raadsheren en plaatsvervangende” gevoegd tussen de woorden “plaatsvervangende” en “rechters”.
In de laatste zin worden de woorden “Luxemburgse” en “echter” geschrapt.

3. In lid 3, eerste zin, worden de woorden "In geval" vervangen door het woord "Indien".
In lid 3 worden in de tweede zin toegevoegd, na het woord "Indien", de woorden "een raadsheer, een plaatsvervangend raadsheer of".
4. In lid 5, eerste zin, worden de woorden "bij het Beneluxhof" vervangen door de woorden "van het Hof en tevens van de Eerste Kamer".
In lid 5 wordt in de tweede zin het woord "rechter" vervangen door het woord "raadsheer".
5. Lid 6 wordt lid 8. De leden 6 en 7 worden toegevoegd, luidende als volgt:

"6. De rechters kiezen uit hun midden volgens nationaliteit bij toerbeurt voor een periode van drie jaar de President, de eerste vice-president en de tweede vice-president van de Tweede Kamer. De verkiezing van de President van deze Kamer vindt plaats onmiddellijk na de verkiezing van de President van het Hof.
Een aangevangen doch onderbroken mandaat van drie jaar moet worden voltooid door een rechter van dezelfde nationaliteit.

7. Het voorzitterschap van de Derde Kamer wordt bepaald in overeenstemming met de Aanvullende Protocollen bedoeld in artikel 1, lid 5."
6. In lid 8 wordt het woord "Beneluxhof" vervangen door het woord "Hof".

Artikel IV

Artikel 3bis van het Verdrag komt als volgt te luiden:

"Artikel 3bis

1. Het Hof wordt bijgestaan door een griffier en eventueel een of meer substituut-griffiers. De griffier dient doctor in de rechten, meester in de rechten (Nederland), licentiaat in de rechten (België), of houder van een als daaraan gelijkwaardig erkend diploma (Luxemburg) te zijn dan wel master in de rechten op basis van een diploma dat is behaald bij een universiteit, een instelling voor hoger onderwijs of een andere instelling met eenzelfde opleidingsniveau, die overeenkomstig de wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen van een lidstaat van de Europese Unie is aangewezen. Ten aanzien van de substituut-griffiers kan ook een ander universitair eindexamen worden aanvaard.
- 1bis. Een waarnemend griffier kan de taak van de griffier of substituut-griffiers waarnemen. Deze wordt aangetrokken uit de griffiers van de rechtscolleges genoemd in artikel 3, lid 1, onder (a), en door de President van het Hof benoemd op voordracht van het Hoofd van het Parket na instemming van het rechtscollege waarvoor betrokkene werkzaam is en waar deze verder zijn functie blijft uitoefenen.
2. De griffier en de substituut-griffiers worden benoemd door het Comité van Ministers in overeenstemming met de President van het Hof en het Hoofd van het Parket; zij worden

bij voorkeur gekozen uit de personeelsleden van het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie. In dat geval vervullen zij de functie van griffier of substituut-griffier naast hun functie bij het Secretariaat-Generaal, met inachtneming van de regeling bedoeld in het zevende lid van dit artikel. Hun benoeming tot griffier of substituut-griffier behoeft de instemming van de Secretaris-Generaal.

3. Vanaf het ogenblik dat het aantal door het Hof te behandelen zaken het vervullen van de functie van griffier of substituut-griffier naast hun functie bij het Secretariaat-Generaal onmogelijk maakt, zal een griffie worden ingesteld op de zetel van het Hof te Luxemburg.
De Benelux Raad zal, eenmaal per jaar, op basis van een door het Hof opgesteld rapport, zich buigen over de ontwikkeling van het aantal door het Hof behandelde zaken teneinde zich over het ogenblik waarop de griffie te Luxemburg zal worden geopend, uit te spreken.
4. De griffier en de substituut-griffiers worden op voordracht van het Hoofd van het Parket door het Comité van Ministers van hun functie ontheven in het belang van de dienst. Waarnemend griffiers worden op voordracht van het Hoofd van het Parket door de President van hun functie ontheven in het belang van de dienst. Het Hoofd van het Parket geeft van zijn voornemen tot het doen van deze voordracht kennis aan de betrokken griffier, substituut-griffier of waarnemend griffier. Het Hoofd van het Parket gaat tot deze voordracht niet over dan na de griffier, substituut-griffier of waarnemend griffier te hebben gehoord. Tegen de beslissing van het Comité van Ministers dan wel van de President kan de griffier of substituut-griffier respectievelijk waarnemend griffier, binnen twee maanden nadat deze aan hem is medegedeeld, beroep instellen bij de Eerste Kamer van het Hof, zoals bedoeld in artikel 4quinquies, lid 1, onder (a). Het Hof beoordeelt het beroep in volle omvang.
5. Indien de algemene vergadering vaststelt dat de functie van de griffier of één of meer substituut-griffiers niet of niet meer gelijktijdig met andere of bepaalde andere functies kan worden uitgeoefend, stelt de President het Comité van Ministers daarvan in kennis. Indien het Comité van Ministers zich verenigt met het gevoelen van de algemene vergadering, neemt het de maatregelen die het nodig acht om de bezwaren weg te nemen.
6. De griffier, de substituut-griffiers en de waarnemend griffiers, de leden van de aan de griffie verbonden vertaaldienst en het griffiepersoneel zijn onderworpen aan het disciplinair gezag van het Hof. De algemene vergadering stelt de op hen toepasselijke tuchtregeling vast en legt deze ter goedkeuring voor aan het Comité van Ministers.
7. Voor zover diezelfde personen personeelslid zijn van het Secretariaat-Generaal, stelt het Comité van Ministers, op voorstel van de algemene vergadering, een regeling vast betreffende de verdeling van het gezag tussen het Hof en de Secretaris-Generaal, deze laatste gehoord."

Artikel V

In artikel 4 van het Verdrag worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In lid 3 wordt het woord "griffiers" vervangen door de woorden "griffier en de substituut-griffiers".
2. In lid 5, eerste zin, worden de woorden "alsmede de waarnemend griffiers" toegevoegd na het woord "Parket".
In lid 5, derde zin worden de woorden "hoofdgriffier, van de beide andere griffiers" vervangen door de woorden "griffier, van de substituut-griffiers".
In de laatste zin wordt "artikel 14" vervangen door "artikel 13".

Artikel VI

In artikel 4bis van het Verdrag wordt het woord "Benelux-Gerechtshof" vervangen door het woord "Hof" en wordt het woord "hiertoe" geschrapt.

Artikel VII

In artikel 4ter, lid 1, van het Verdrag wordt het woord "Benelux-Gerechtshof" vervangen door het woord "Hof".

Artikel VIII

In artikel 4quater van het Verdrag worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In lid 1 worden volgende woorden tussen de woorden "De" en "rechters" toegevoegd: "raadsheren, de plaatsvervangende raadsheren, de ". In dezelfde zin wordt het woord "griffiers" vervangen door de woorden "griffier, de substituut-griffiers en de waarnemend griffiers".
2. Er wordt een lid 1bis toegevoegd, luidende als volgt:

"1bis. De Eerste Kamer kan de immunitieit van de raadsheren, de plaatsvervangende raadsheren, de rechters, de plaatsvervangende rechters, de advocaten-generaal, de plaatsvervangende advocaten-generaal en de griffier opheffen. De President van het Hof kan de immunitieit van de substituut-griffiers en de waarnemend griffiers opheffen."
3. In lid 2 worden de woorden "de leden van het hoogste nationale rechtscollege" vervangen door de woorden "een persoon, die overeenkomstig dit Verdrag, een vergelijkbare functie vervult in het land van berechting".

Artikel IX

Na artikel 4quater van het Verdrag wordt toegevoegd een artikel 4quinquies, luidende als volgt:

“Artikel 4quinquies

1. Het Hof bestaat uit:
  - a) een Eerste Kamer, waarin de raadsheren en plaatsvervangende raadsheren bedoeld in artikel 3, lid 1, onder (a), zitting hebben;
  - b) een Tweede Kamer, eventueel bestaande uit Afdelingen, waarin de rechters en plaatsvervangende rechters bedoeld in artikel 3, lid 1, onder (b), zitting hebben;
  - c) een Derde Kamer, waarin de raadsheren, plaatsvervangende raadsheren, rechters en plaatsvervangende rechters bedoeld in artikel 3, lid 1, onder (a) en (b), zitting hebben.
2. Voor zover niet bepaald in de Aanvullende Protocollen bedoeld in artikel 1, lid 5, bepaalt het Reglement van Orde de nadere regels van samenstelling van de Kamers.”

Artikel X

Artikel 5 van het Verdrag komt als volgt te luiden:

“Artikel 5

1. Aan de zittingen van de Eerste Kamer wordt in beginsel deelgenomen door negen raadsheren, van elk land drie. In gevallen voorzien in het Reglement van Orde kan het Hof echter zitting houden met drie raadsheren, van elk land één, dan wel met vijf raadsheren. In zaken bedoeld in hoofdstuk III, onderdeel A, treedt bij voorkeur de advocaat-generaal op die behoort tot het land waar het bodemgeschil aanhangig is.
- 1bis. Aan zittingen van de Tweede Kamer wordt deelgenomen door drie rechters, van elk land één.
- 1ter. Aan zittingen van de Derde Kamer wordt deelgenomen door drie leden van de Derde Kamer, van elk land één.
2. Voor het overige zal bij Reglement van Orde al hetgeen betreft de samenstelling van het Hof bij zittingen, de onderlinge rangorde der leden, de vakanties, de taken en de werkwijze van de algemene vergadering, het optreden van het Parket, de wijze van stemmen, de inrichting van de rol, de vaststelling der zittingsdagen en de werkzaamheden van de griffie nader worden geregeld.
3. (a) De leden van het Hof en van het Parket, die in welke instantie ook als lid van een nationaal rechterlijk college hebben medegewerkt aan een uitspraak gegeven in een zaak die voor het Hof wordt gebracht, onttrekken zich aan de behandeling van die zaak of

kunnen aan de behandeling van die zaak worden onttrokken. Als zodanig wordt niet beschouwd de uitspraak, waarbij de nationale rechter zich ertoe heeft bepaald de uitspraak op te schorten overeenkomstig het bepaalde in artikel 6 van dit Verdrag.

(b) De rechters en de leden van het Parket die hebben medegewerkt aan een uitspraak gegeven in een zaak zoals bedoeld in artikel 9bis onttrekken zich aan de behandeling van een zaak zoals bedoeld in artikel 9ter of kunnen aan de behandeling van die zaak worden onttrokken.

4. De Minister van Justitie van elk der drie landen kan zich, in zaken als bedoeld in hoofdstuk III, onderdeel A, rechtstreeks schriftelijk wenden tot het Parket bij het Hof. Hij kan langs die weg het Hof een uiteenzetting doen geworden van zijn zienswijze omtrent een geschilpunt, mits hij daarvan afschrift doet toekomen aan de Ministers van Justitie der beide andere landen. De leden van het Parket zijn niet verplicht de door de Minister uitgesproken mening te verdedigen.
5. De advocaten-generaal vervangen elkander, ongeacht het land waartoe zij behoren. Ingeval van ontstentenis van al deze functionarissen wijst het Hof een van zijn leden of plaatsvervangende leden aan om hun werkzaamheden tijdelijk te verrichten."

Artikel XI

1. Het opschrift van HOOFDSTUK III van het Verdrag, "Rechtspraak" wordt vervangen door het opschrift "Bevoegdheid".
2. Voor artikel 6 van het Verdrag wordt een opschrift toegevoegd "A. Vragen betreffende de uitleg van rechtsregels".

Artikel XII

In artikel 6 van het Verdrag worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Lid 1 wordt vervangen door de volgende bepaling:
"In de hierna omschreven gevallen neemt de Eerste Kamer bedoeld in artikel 4quinquies kennis van vragen betreffende de uitleg van rechtsregels, bedoeld in artikel 1, voorzover deze zijn gerezen in zaken aanhangig bij een rechtscollege van één der drie landen dat zitting houdt binnen het grondgebied in Europa."
2. In lid 2 worden de woorden "krachtens artikel 1 aangewezen" vervangen door de woorden "in artikel 1 bedoelde". Het woord "Beneluxhof" wordt vervangen door het woord "Hof".
3. In lid 3 wordt het woord "Beneluxhof" vervangen door het woord "Hof".
4. In lid 4, onder 1°, worden de woorden "de oplossing van" vervangen door de woorden "het antwoord op". In de laatste zin wordt het woord "Beneluxhof" tweemaal vervangen door het woord "Hof" en worden de woorden "op dezelfde vraag gegeven

antwoord" vervangen door de woorden "omtrent die vraag van uitleg gegeven beslissing of advies".

5. In lid 5 wordt het woord "Beneluxhof" tweemaal vervangen door het woord "Hof".

6. In lid 6 wordt het woord "Beneluxhof" vervangen door het woord "Hof".

Artikel XIII

In artikel 7 van het Verdrag worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In lid 1, van het Verdrag, wordt het woord "griffier" tweemaal vervangen door het woord "griffie".

2. In lid 2 wordt het woord "Beneluxhof" vervangen door het woord "Hof".

3. In lid 3 wordt het woord "Beneluxhof" vervangen door het woord "Hof".

Artikel XIV

In artikel 8 van het Verdrag wordt het woord "Beneluxhof" vervangen door het woord "Hof".

Artikel XV

In artikel 9 van het Verdrag worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In lid 1 wordt het woord "Beneluxhof" vervangen door het woord "Hof".

2. In lid 2 wordt het woord "Beneluxhof" vervangen door het woord "Hof".

Artikel XVI

Na artikel 9 van het Verdrag wordt een opschrift toegevoegd "**B. Rechtsprekende bevoegdheid**" bestaande uit de artikelen 9bis, 9ter en 9quater, luidende als volgt:

"Artikel 9bis

De Tweede Kamer bedoeld in artikel 4quinquies, lid 1, onder (b), neemt kennis in volle omvang van zaken die op grond van artikel 1, lid 4, daartoe zijn aangewezen.

Artikel 9ter

1. Tegen de uitspraken, bedoeld in artikel 9bis, kan een tot rechtsvragen beperkte voorziening worden ingesteld bij de Eerste Kamer bedoeld in artikel 4quinquies, lid 1, onder (a).
2. De grenzen van deze voorziening en de gevolgen daarvan worden nader bepaald in het Reglement op de procesvoering.
3. Deze voorziening heeft opschortende werking.

Artikel 9quater

De Derde Kamer bedoeld in artikel 4quinquies, lid 1, onder (c), neemt kennis van beroepen bedoeld in artikel 1, lid 5.”

Artikel XVII

Na artikel 9quater wordt het opschrift “HOOFDSTUK IV **Adviezen**” vervangen door het opschrift “**C. Adviezen**”.

Artikel XVIII

In artikel 10 van het Verdrag worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In lid 1 worden de woorden “het Hof” vervangen door de woorden “de Eerste Kamer” en de woorden “krachtens artikel 1 aangewezen” vervangen door de woorden “in artikel 1 bedoelde”.
2. In lid 2, eerste zin, worden, na de woorden “ter zake aan”, de woorden “het Hof” vervangen door de woorden “de Eerste Kamer”. In de tweede zin worden de woorden “Het Hof” vervangen door de woorden “De Eerste Kamer”.
3. In lid 3 worden de woorden “of een arbitrage” geschrapt. De woorden “het Hof” worden vervangen door de woorden “de Eerste Kamer.” en de tekst die daarop volgt wordt geschrapt.
4. In lid 4 worden de woorden “Het Hof” vervangen door de woorden “De Eerste Kamer”.

Artikel XIX

HOOFDSTUK V van het Verdrag, betreffende het College van Scheidsrechters, wordt opgeheven. De nummering van de daarop volgende hoofdstukken en artikelen wordt hieraan aangepast.

Artikel XX

HOOFDSTUK VI van het Verdrag, met het opschrift “Rechtspleging en gerechtskosten”, wordt HOOFDSTUK IV.

Artikel XXI

Artikel 12 van het Verdrag wordt artikel 11, waaraan de volgende wijzigingen worden aangebracht:

1. In lid 1 wordt het woord “Beneluxhof” vervangen door het woord “Hof”.
2. Na lid 3 wordt een lid 3bis toegevoegd, luidende als volgt:
“3bis. De procedures bedoeld in de artikelen 9bis en 9ter worden ingesteld door indiening van een daartoe strekkend verzoekschrift bij de griffie van het Hof. Het Reglement van Orde van het Hof en het Reglement op de procesvoering bepalen de nadere regels die voor deze procedures gelden.”
3. In lid 4 worden de woorden “door de President van het Hof” vervangen door de woorden “, naar gelang de zaak, door de President van de Eerste of Tweede Kamer”.
Na lid 4 wordt een lid 4bis toegevoegd, luidende als volgt:
“4bis. Een verdrag bedoeld in artikel 1, lid 4, kan bepalen, dat een instelling die een besluit heeft genomen dat onderwerp vormt van een zaak die aanhangig is bij de Tweede Kamer, opmerkingen kan indienen na voorafgaande raadpleging van de Beneluxlanden. De instelling zal geen opmerkingen indienen indien zwaarwegende belangen van een van de Beneluxlanden zich hiertegen verzetten.”
4. De leden 5 tot en met 8 worden vervangen door het volgende:
“5. Voor het Hof mogen optreden:
  - a) iedere advocaat die is ingeschreven bij de balie van een lidstaat van de Europese Unie;
  - b) eenieder die op grond van een in artikel 1, lid 4, bedoeld verdrag wordt toegelaten;
  - c) eenieder die voor een bepaalde zaak door het Hof als gemachtigde wordt toegelaten.

Deze personen, die voor het Hof verschijnen, genieten, onverminderd het ten deze toepasselijke tuchtrecht, de voor de onafhankelijke uitoefening van hun functies nodige rechten en waarborgen, overeenkomstig de bepalingen van het Reglement op de procesvoering. Ten aanzien van hen bezit het Hof, overeenkomstig de bepalingen van bedoeld reglement, de bevoegdheden welke op dit gebied gewoonlijk aan de rechter worden toegekend.

5bis. Ten aanzien van getuigen geniet het Hof dezelfde bevoegdheden als op dit gebied in de regel aan de rechter zijn toegekend; het Hof kan tevens geldboeten opleggen, een en ander overeenkomstig de bepalingen van het Reglement op de procesvoering.

De tenuitvoerlegging van beslissingen van het Hof waarbij geldboeten worden opgelegd geschiedt volgens de bepalingen van burgerlijke rechtsvordering die van kracht zijn in de staat op wiens grondgebied zij plaatsvindt. De formule van tenuitvoerlegging wordt, zonder andere controle dan de verificatie van de authenticiteit van de titel, aangebracht door de nationale autoriteit die door de nationale regering van elk land der Benelux wordt aangewezen. Van de aanwijzing geeft zij kennis aan het Hof en de Secretaris-Generaal.

6. De beraadslagingen van het Hof zijn en blijven geheim. De beslissingen van het Hof zijn met redenen omkleed, zij vermelden de namen van de raadsheren of rechters die haar genomen hebben en worden in openbare zitting uitgesproken. Tegen de beslissingen staat generlei voorziening open, onverminderd de toepassing van artikel 9ter.

7. De talen die door en voor het Hof worden gebruikt zijn in de regel het Nederlands en het Frans. De procesvoering, de pleidooien en de uitspraak vinden plaats in de taal die voor de rechter bij wie het bodemgeschil aanhangig is gebezigd wordt, onderscheidenlijk in de taal waarin de voorziening op basis van artikel 9bis is aangebracht. Bij de processtukken moet steeds een vertaling in de andere taal worden gevoegd.

Het Hof kan ten aanzien van de pleidooien afwijking van deze regel toestaan. Indien pleidooien zijn gehouden moet uiterlijk terstond na afloop daarvan een pleitnota worden overgelegd.

Wanneer de beslissing waarbij uitleg wordt gevraagd, onderscheidenlijk de voorziening op basis van artikel 9bis, in de Duitse taal is gesteld, beveelt het Hof dat de verdere procesvoering en de uitspraak hetzij in het Nederlands hetzij in het Frans plaatsvinden. De pleidooien kunnen in een der drie talen worden gehouden.

Wanneer de voorziening is ingesteld tegen een beslissing die in een andere taal is gewezen dan het Nederlands, het Frans of het Duits, moet de voorziening in het Frans of in het Nederlands worden ingesteld. Het Hof kan ten aanzien van de pleidooien toelaten dat zij in de taal worden gehouden waarin de bestreden beslissing is gesteld.

8. Aan de griffie van het Hof is een vertaaldienst verbonden. Deze dienst verstrekt kosteloos alle hierboven bedoelde vertalingen."

Artikel XXII

Artikel 13 van het Verdrag wordt artikel 12, waaraan de volgende wijzigingen worden aangebracht:

1. In artikel 12, lid 1, wordt het woord "rechtsprekende" geschrapt en worden na het woord "uitoefent" de volgende woorden toegevoegd "op basis van artikel 1, lid 2, onder (a)".

2. Na lid 2 wordt een lid 2bis toegevoegd, luidende als volgt:
“2bis. In de zaken waar het Hof uitspraak doet op grond van zijn bevoegdheid bedoeld in artikel 1, lid 2, onder (b), stelt het de kosten vast en veroordeelt het de in het ongelijk gestelde partij in de kosten. De kosten omvatten onder meer de honoraria van de raadsleden binnen de grenzen bepaald door het Reglement op de procesvoering. Het Hof kan eveneens de kosten omslaan.
De instellingen die, op grond van artikel 11, lid 4bis, opmerkingen indienen, dragen hun eigen kosten.”
3. In lid 3 wordt het woord “Beneluxhof” vervangen door het woord “Hof”.

Artikel XXIII

HOOFDSTUK VII van het Verdrag, met het opschrift “**Financiële bepaling**”, wordt HOOFDSTUK V.

Artikel XXIV

Artikel 14 van het Verdrag wordt artikel 13, waar tussen de woorden “een” en “post” het woord “afzonderlijke” wordt toegevoegd en waarin het woord “Economische” wordt geschrapt.

Artikel XXV

HOOFDSTUK VIII van het Verdrag, met het opschrift “**Slotbepalingen**” wordt HOOFDSTUK VI.

Artikel XXVI

Artikel 15 van het Verdrag wordt artikel 14, luidende als volgt:

“Artikel 14

1. Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, is dit Verdrag slechts van toepassing voor het Europese deel van Nederland.
2. De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden kan de toepassing van dit Verdrag uitbreiden tot Aruba, Curaçao, Sint Maarten en het Caribische deel van Nederland bij een daartoe strekkende verklaring, te richten tot het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie.”

Artikel XXVII

Artikel 16 van het Verdrag wordt artikel 15.

Artikel XXVIII

1. Dit Protocol zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen worden neergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Benelux Unie, die de andere Hoge Verdragsluitende Partijen van de ontvangst van de akten in kennis stelt.
2. Dit Protocol treedt in werking op de eerste dag van de derde maand volgende op de neerlegging van de derde akte van bekrachtiging. De Secretaris-Generaal deelt de Hoge Verdragsluitende Partijen de datum van de inwerkingtreding van dit Protocol mede.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden dit Protocol hebben ondertekend en voorzien van hun zegel.

GEDAAN TE *Luxemburg*, op *15 oktober 2012*, in drievoud, in de Nederlandse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België: D. REYNDERS

Voor het Groothertogdom Luxemburg: J. ASSELBORN

Voor het Koninkrijk der Nederlanden: U. ROSENTHAL

Gemeenschappelijke toelichting
bij het Protocol tot wijziging van het Verdrag van
31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut
van een Benelux-Gerechtshof

A. Algemene Toelichting

1. De kerntaak van het Benelux-Gerechtshof (hierna: “het Hof”), zoals deze is neergelegd in artikel 1, lid 2, van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof van 31 maart 1965 (hierna: “het Verdrag”) is de gelijkheid te bevorderen bij de toepassing van gemeenschappelijke regels die in het kader van de Benelux Unie tot stand komen. Deze taak vervult het Hof thans door uitlegging van de bedoelde gemeenschappelijke regels via een procedure die in de praktijk als “prejudiciële procedure” wordt aangeduid en die ook in deze Toelichting zo wordt genoemd.

Daarnaast heeft het Hof, op grond van het Verdrag, de taak om op vraag van de regeringen van partijen adviezen te verlenen met betrekking tot de uitleg van rechtsregels die gemeen zijn aan de Beneluxlanden.

Het Hof heeft voorts ook rechtsmacht om uitspraak te doen over administratieve beroepen van het personeel van de Benelux Unie en de Benelux-Organisatie voor Intellectuele Eigendom¹.

2. De prejudiciële procedure en de – nauwelijks gebruikte – bevoegdheid tot advisering zijn echter niet van dien aard dat ze in alle omstandigheden de gewenste harmonisatie of rechtseenheid teweegbrengen. Dit is onder meer het geval wanneer feitelijke overwegingen een grote rol spelen in de beoordeling van de zaak. Het gebrek aan harmonisatie is bijzonder storend in domeinen die volledig eengemaakt zijn, zoals in het merken- en modellenrecht, en leidt tot *forum shopping*. De huidige toestand zorgt in die rechtsgebieden voor vertraging en uiteenlopende rechtspraak. De dringende behoefte aan een rechtsprekende bevoegdheid voor het Benelux-Gerechtshof inzake het merken- en modellenrecht werd aan de orde gesteld in de aanbeveling van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad dd. 18 juni 2005 (stuk 733/2, punt 4), die werd onderschreven door het Comité van Ministers in hun antwoord d.d. 20 november 2008.

3. Tijdens de onderhandelingen over de verdragswijziging die nodig is om de bedoelde rechtsprekende bevoegdheid aan het Hof toe te kennen, werd voorts besloten om de mogelijkheid tot het scheppen van deze bevoegdheid niet te beperken tot het terrein van het merken- en modellenrecht, maar om het Verdrag zodanig te wijzigen dat deze bevoegdheid van geval tot geval kan worden verstrekt in verdragen. Dit betekent dat op terreinen die zich daarvoor in de toekomst lenen, zonder wijziging van het Verdrag, rechtsprekende bevoegdheid aan het Hof kan worden toegekend. Het eerste verdrag waarin deze toekenning

---

¹ Aanvullend Protocol van 29 april 1969 bij het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof inzake de rechtsbescherming van de personen in dienst van de Benelux Economische Unie, in werking getreden op 1 januari 1974 en Protocol van 11 mei 1974 betreffende de rechtsbescherming van de personen in dienst van het Benelux-Merkenbureau en het Benelux-Bureau voor tekeningen of modellen, in werking getreden op 1 november 1978, gewijzigd bij Aanvullend Protocol van 28 oktober 2008 inzake de rechtsbescherming van personen in dienst van de Benelux-Organisatie voor de Intellectuele Eigendom.

zal plaatsvinden, zal het te wijzigen Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen) van 25 februari 2005 zijn.

4. De toekenning van rechtsprekende bevoegdheid aan het Hof heeft gevolgen voor een groot aantal bepalingen van het Verdrag. De belangrijkste wijzigingen waartoe deze toekenning noodzaakt, worden hierna in algemene zin toegelicht en vervolgens in de toelichting op betreffende artikelen nader besproken.

5. In het aangepaste artikel 1 van het Verdrag worden de drie bevoegdheden opgesomd waarover het Hof in het gewijzigde Verdrag beschikt, namelijk:

- de prejudiciële bevoegdheid;
- de rechtsprekende bevoegdheid, die zowel de reeds bestaande bevoegdheid als administratieve rechter betreft als de nieuwe bevoegdheid ten aanzien van per verdrag aan te duiden terreinen;
- de adviserende bevoegdheid.

6. Een belangrijke factor van de nieuwe rechtsprekende bevoegdheid is, dat deze zal worden uitgeoefend in twee instanties (zie de nieuwe artikelen 9bis en 9ter van het Verdrag). Voor de structuur, waarbij twee instanties figureren binnen hetzelfde Hof, staat het Europese Hof van Justitie model. Deze nieuwe structuur noodzaakte ertoe binnen het Hof twee onafhankelijk van elkaar functionerende eenheden te scheppen. Dit heeft (in het nieuwe artikel 4quinquies van het Verdrag) gestalte gekregen in de oprichting van Kamers binnen het Hof, namelijk een Eerste Kamer die de bestaande prejudiciële en adviserende bevoegdheid blijft uitoefenen en die in tweede instantie oordeelt over uitspraken van een Tweede Kamer die uitsluitend bevoegd is tot uitoefening van de rechtsprekende bevoegdheid in eerste instantie. De bestaande bevoegdheid van het Hof om kennis te nemen van administratiefrechtelijke beroepen inzake de rechtsbescherming van personen in dienst van de Benelux Unie, de Benelux-Organisatie voor de Intellectuele Eigendom of een Benelux Gemeenschappelijke Dienst wordt toebedeeld aan een Derde Kamer.

7. Om de onderlinge onafhankelijkheid van de Eerste en Tweede Kamers te garanderen, worden de raadsheren die zitting hebben in de Eerste Kamer en de rechters die zitting hebben in de Tweede Kamer geworven uit verschillende geledingen van de nationale systemen van rechterlijke organisatie. In de toelichting op het aangepaste artikel 3 wordt dit nader omschreven.

8. Het voornemen tot wijziging van het Verdrag viel voorts samen met de sluiting van het Verdrag tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie van 17 juni 2008 (hierna: "Benelux Unie Verdrag") waarin de Benelux Economische Unie onder de nieuwe naam Benelux Unie voor nieuwe uitdagingen wordt gesteld. Om het onlosmakelijk verband tussen enerzijds de Benelux Unie en anderzijds

het Benelux-Gerechtshof tot uitdrukking te brengen, wordt het Benelux-Gerechtshof in artikel 5 van het Benelux Unie Verdrag als instelling van de Benelux Unie genoemd. Inhoudelijk heeft dit geen gevolgen voor de bestaande bevoegdheden van het Hof, zoals ook tot uitdrukking komt in artikel 17 van het Benelux Unie Verdrag, waarin staat dat het onderhavige Verdrag de samenstelling, de bevoegdheid en de werkwijze van het Benelux-Gerechtshof regelt. Zowel wat betreft de bestaande als wat betreft de in het onderhavige Protocol geïntroduceerde rechtsprekende bevoegdheid, blijft het de kerntaak van het Hof de gelijkheid te bevorderen bij de toepassing van rechtsregels die gemeen zijn aan de Beneluxlanden. De toekenning van de nieuwe rechtsprekende bevoegdheid aan het Hof geeft echter een nieuwe dimensie aan deze kerntaak en past geheel in de vernieuwde taakstelling van de Benelux Unie zoals die volgt uit het Benelux Unie Verdrag.

9. De sluiting van het Benelux Unie Verdrag vormde een bijkomende reden voor wijziging van het Verdrag, omdat van de gelegenheid van de verdragswijziging gebruik is gemaakt om de tekst van het Verdrag aan te passen aan de tekst van het Benelux Unie verdrag. Zo zijn overal in het Verdrag de woorden “Benelux Economische Unie” vervangen door de woorden “Benelux Unie”. Waar dat het geval is in de diverse artikelen wordt het niet meer nader vermeld in deze Toelichting.

10. Overigens werden in het Verdrag traditioneel enkel de basisregels geformuleerd. Het Protocol volgt deze gewoonte. De nadere uitwerking gebeurt in het Reglement van Orde of in het Reglement op de procesvoering van het Hof. De techniek van de verwijzing naar die reglementen zorgt ervoor dat, wanneer dit nodig is, organisatorische en procedurele aanpassingen soepeler kunnen worden doorgevoerd.

11. In punt 3 van de genoemde Aanbeveling van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad wordt ook geadviseerd de prejudiciële procedure te vereenvoudigen. Dit kan het best worden doorgevoerd in het Reglement van Orde of in het Reglement op de procesvoering.

12. Besloten is voorts om in principe alleen wijzigingen in het Verdrag aan te brengen voor zover deze voortvloeien uit de drie redenen voor wijziging die hierboven zijn omschreven. Een uitzondering daarop is, dat door het gehele Verdrag een eensluidende verkorte benaming voor het Benelux-Gerechtshof wordt gebruikt, namelijk “het Hof”. Waar dit het geval is, wordt dit niet nader genoemd in deze Toelichting.

B. Commentaar op de artikelen van de voorgestelde tekst

Artikel I

Artikel I wijzigt het artikel 1 dat alle bevoegdheden van het Benelux-Gerechtshof bepaalt.

De beschrijving van de kerntaak van het Hof in artikel 1, lid 2, ondervindt geen wijziging. Zoals gesteld in de Algemene Toelichting worden in artikel 1, lid 2, de bevoegdheden opgesomd die het Hof heeft tot uitoefening van deze kerntaak. In respectievelijk de leden 3, 4 en 5 van artikel 1 wordt voor de prejudiciële, adviserende en voor de beide rechtsprekende bevoegdheden bepaald hoe deze worden toegekend.

Lid 3 van hetzelfde artikel stelt inzake de prejudiciële bevoegdheid en de adviserende bevoegdheid, dat deze wordt toegekend ten aanzien van rechtsregels die daartoe bij verdrag of bij beschikking van het Comité van Ministers worden aangewezen. De nieuwe rechtsprekende bevoegdheid kan echter ingevolge lid 4 alleen worden verleend bij verdrag. In lid 5 van hetzelfde artikel wordt wat betreft de uitoefening van de administratieve rechtspraak verwezen naar de Protocollen die traditioneel in dit kader worden gesloten.

Voor de bevoegdheid tot uitoefening van de adviserende bevoegdheid wordt verwezen naar de toelichting bij het aangepaste artikel 10 van het Verdrag.

De leden 6 (voorheen lid 3), 7 (voorheen lid 4) en 8 (voorheen lid 5) van artikel 1 zijn gehandhaafd met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel II

Het Comité van Ministers van de Benelux Unie heeft op 8 december 2011 beslist dat de zetel van het Hof gevestigd zal zijn in Luxemburg.

Artikel III

Artikel III betreft de concrete samenstelling van het Hof.

Zoals de Algemene Toelichting vermeldt, noodzaakt de toekenning van de rechtsprekende bevoegdheid in twee instanties de benoeming van raadsheren en rechters uit verschillende geledingen van de nationale rechtsstelsels.

Op basis van artikel 3, lid 1, eerste alinea, bestaat het Hof in de nieuwe samenstelling uit ten minste negen raadsheren en ten minste negen plaatsvervangende raadsheren die worden benoemd uit de hoogste rechtscolleges van de drie landen en uit ten minste zes rechters en ten minste zes plaatsvervangende rechters die worden benoemd uit het

echelon daaronder, namelijk de Nederlandse Gerechtshoven, de Belgische Hoven van beroep en het Luxemburgse Cour d'appel.

De bezetting van het Hof door negen raadsheren en negen plaatsvervangende raadsheren en zes rechters en zes plaatsvervangende rechters vormt een minimum. Op basis van artikel 3, lid 2, kan het aantal plaatsvervangende raadsheren -en rechters uitgebreid worden tot een maximum van vijf per land. In het bijzonder in het kader van de creatie van rechtsprekende bevoegdheden op specifieke gebieden, is het gewenst raadsheren en rechters te kunnen aanwijzen die thans kennis nemen van beroepen op specifieke gebieden. Indien het Hof bevoegd wordt in rechtsdomeinen, zoals bijvoorbeeld het merken- en modellenrecht, is het nuttig dat het Hof kan rekenen op raadsheren en rechters die in deze gespecialiseerde materie ervaring hebben.

Artikel 3, lid 1, tweede alinea, betreft het Parket van het Hof, dat blijft bestaan uit drie advocaten-generaal, waaronder een eerste advocaat-generaal. Om, in aansluiting op de eerste alinea inzake de benoeming van plaatsvervangende raadsheren en rechters ook de mogelijkheid van benoeming van plaatsvervangende advocaten-generaal te vergemakkelijken, wordt het principe verlaten dat deze plaatsvervangers *eventueel* kunnen worden benoemd.

De leden van het Parket worden benoemd uit de parketten van de rechtscolleges bedoeld in alinea 1, onder (a).

De uitzondering in artikel 3, lid 2 die gold voor Luxemburgse magistraten die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt en die hun functie bij het Hof konden blijven uitoefenen tot de leeftijd van zeventig jaar, geldt nu ook voor Belgische en Nederlandse magistraten.

Artikel 3, lid 5, verduidelijkt dat de President van het Hof tevens de President van de Eerste Kamer is. Een nieuw lid 6 voorziet in de procedure voor de verkiezing van de President, de eerste vice-president en de tweede vice-president van de Tweede Kamer. Voor het voorzitterschap van de Derde Kamer wordt in lid 7 verwezen naar de Aanvullende Protocollen bedoeld in artikel 1, lid 5 van het Verdrag.

Voor het overige wordt artikel 3 gehandhaafd, zij het dat waar nodig de terminologie is aangepast aan de nieuwe benamingen van (plaatsvervangend) raadsheer en (plaatsvervangend) rechter. Dit is ook in de rest van het Verdrag doorgevoerd. Waar dat het geval is, wordt het in het vervolg niet nader vermeld. Artikel 3 bevat ook de verwijzingen naar de Kamers (zie toelichting bij artikel 4quinquies)

Artikel IV

Artikel IV vervangt artikel 3bis van het Verdrag dat de bijstand van het Hof door de griffie bepaalt.

Artikel 3bis is gewijzigd, enerzijds om de benamingen van de verschillende functies te actualiseren en anderzijds om een grotere flexibiliteit en efficiëntie in te bouwen in de opzet van de griffie.

In plaats van drie griffiers, waarvan er een hoofdgriffier was, is er op basis van het gewijzigde Verdrag nog slechts één griffier, die eventueel wordt bijgestaan door substituut-griffiers. De vereiste kwaliteiten om tot griffier te worden benoemd, blijven ongewijzigd.

In een nieuw lid 1bis wordt de functie van “waarnemend griffier” gecreëerd. De bedoeling is dat deze waarnemend griffiers, zonder beloning, vanuit de griffie van de rechtscolleges bijstand zouden kunnen verlenen aan het Hof, met name wanneer het Hof zitting houdt in een andere stad dan Luxemburg en in het bijzonder bij de mondelinge behandeling van de zaken of bij de uitspraak ervan. De waarnemend griffiers blijven deel uitmaken van de griffie in de nationale rechterlijke organisatie van waaruit zij werden benoemd.

De leden 2, 4 (voorheen lid 3), 5 (voorheen lid 4), 6 (voorheen lid 5) en 7 (voorheen lid 6) blijven ongewijzigd, met dien verstande dat de bewoordingen worden aangepast aan de nieuwe terminologie en dat de griffiers, substituut-griffiers en waarnemend griffiers tegen beslissingen van het Comité van Ministers dan wel de President van het Hof tot ontheffing uit hun functie beroep kunnen instellen bij de Eerste Kamer.

Het woord “ambtenaar” respectievelijk “ambtenaren” wordt vervangen door het woord “personeelslid” respectievelijk “personeelsleden”.

Artikelen V, VI en VII

De artikelen 4, 4bis en 4ter van het Verdrag blijven, behoudens aanpassing van de terminologie en redactionele aanpassingen, ongewijzigd.

Artikel VIII

Artikel VIII betreft de immuniteitsregeling voor de leden van het Hof, het Parket en de griffie. Zo bepaalt artikel 4quater dat de leden van het Hof, het Parket en de griffie immuniteit genieten met betrekking tot wat zij in de uitoefening van hun functie hebben gezegd, gedaan of geschreven. Aan het eerste lid wordt nu de mogelijkheid toegevoegd tot opheffing van deze immuniteit. Voor de (plaatsvervangende) raadsheren, rechters en

advocaten-generaal, alsmede voor de griffier gebeurt dit door de Eerste Kamer en voor de substituut- en waarnemend griffiers door de President van het Hof.

De berechting van de magistraten en het griffiepersoneel gebeurt voorts niet langer door het hoogste nationale rechtscollege, maar door de instantie die bevoegd is voor de berechting van de persoon die een vergelijkbare functie vervult in het land van berechting.

Artikel IX

Een artikel 4quinquies wordt toegevoegd, waarin de onderverdeling in Kamers van het Hof wordt neergelegd.

De Eerste Kamer spreekt recht in prejudiciële zaken en adviseert desgevraagd de regeringen. Dit is een voortzetting van de al bestaande bevoegdheden van het Hof. Deze Kamer is voorts op grond van artikel 9ter bevoegd ter zake van de voorziening die kan worden ingesteld tegen uitspraken van de Tweede Kamer ingevolge artikel 9bis (cassatieberoep).

De Tweede Kamer oefent de nieuwe rechtsprekende bevoegdheid van het Hof uit in eerste instantie. De Tweede Kamer kan eventueel bestaan uit afdelingen, al naar gelang het rechtsdomein ten aanzien waarvan de bevoegdheid aan het Hof wordt toegewezen.

De bezetting van de Eerste en Tweede Kamer door respectievelijk (plaatsvervangende) raadsheren en (plaatsvervangende) rechters weerspiegelt de herkomst van de magistraten uit de verschillende geledingen van de nationale rechterlijke organisatie en verzekert de onderlinge onafhankelijkheid van deze Kamers.

De Derde Kamer is de "ambtenarenkamer" en codificeert de bestaande praktijk van het Hof om administratieve beroepen van het personeel van de Benelux-Unie en de Benelux-Organisatie voor de Intellectuele Eigendom te behandelen in een specifieke Kamer. In de Derde Kamer zitten (plaatsvervangende) raadsheren en (plaatsvervangende) rechters.

Artikel X

Artikel 5 bepaalt de formatie van de zittingen van het Hof.

Om het voor het Hof fundamentele internationale karakter te waarborgen, worden zaken niet uitsluitend door magistraten van één of twee nationaliteiten behandeld. Aan zaken behandeld door de Eerste Kamer nemen in beginsel steeds drie magistraten uit elk land deel. Artikel 5, lid 1, biedt de mogelijkheid dat de Eerste Kamer zitting heeft in een beperkte samenstelling van drie dan wel van vijf raadsheren. Dit wordt in het Reglement van Orde nader uitgewerkt en betreft bij voorbeeld gevallen waar de voorziening kennelijk niet-

ontvankelijk is of waarin de prejudiciële vraag slechts een summier antwoord behoeft en de Kamer kan verwijzen naar eerdere rechtspraak. In de gevallen waarin een beperkte samenstelling mogelijk is, zal er in elk geval telkens minstens één magistraat afkomstig zijn uit elk land.

De huidige praktijk wordt bevestigd dat wanneer de Eerste Kamer prejudiciële zaken behandelt, bij voorkeur de advocaat-generaal optreedt van het land waar het bodemgeschil aanhangig is.

In beginsel zal de Derde Kamer worden voorgezeten door een raadsheer; de bijzitters kunnen zowel raadsheren zijn als rechters.

In artikel 5, lid 2, wordt nader bepaald wat het Reglement van Orde moet inhouden in verband met de rechterlijke organisatie van het Hof.

Als gevolg van het feit dat het mogelijk is om op basis van artikel 9ter een cassatieberoep in te stellen tegen beslissingen genomen op basis van artikel 9bis, wordt uitgesloten dat rechters en leden van het Parket die hebben meegewerkt aan deze beslissingen een rol spelen bij de behandeling van de zaak in cassatie (artikel 5, lid 3, onder (b)). Artikel 5, lid 3, onder (a) komt overeen met artikel 5, lid 3 (oud).

Het Reglement van Orde bepaalt hoe een rechter aan een zaak wordt onttrokken, wanneer de betrokken magistraat zich niet spontaan terugtrekt.

De inbreng van de ministers van Justitie zoals beschreven in artikel 5 lid 4, kan zeer verhelderend werken wat betreft het belang van bepaalde rechtsvragen in de rechtsorde van elk der drie landen. Dit is van belang wanneer prejudiciële vragen gesteld worden door een nationale rechter die in de vraagstelling uitgaat van specifieke nationale concepten die in de twee overige landen niet of minder bekend zijn.

Artikel XI

De artikelen 6-9 behandelen de vragen betreffende de uitleg van rechtsregels, aldus wordt de titel "A. Vragen betreffende de uitleg van rechtsregels" toegevoegd aan deze artikelen.

Artikel XII

Artikel 6 wordt op verschillende punten gewijzigd. Zo wordt verduidelijkt dat de Eerste Kamer van het Hof kennis neemt van vragen betreffende de uitleg van rechtsregels. Het woord "krachtens" (in artikel 6, leden 1 en 2) wordt vervangen door "bedoeld in". De verwijzing naar het College van Scheidsrechters vervalt, omdat dit College in het Benelux Unie Verdrag wordt opgeheven.

De in artikel 4quiquies lid 1, onder (b), bedoelde Tweede Kamer kan geen vragen betreffende de uitleg van rechtsregels voorleggen aan de (in artikel 4quiquies lid 1, onder (a), bedoelde) Eerste Kamer.

Artikel XIII

Artikel 7 van het Verdrag wordt gewijzigd waardoor “Griffier” wordt vervangen door “griffie”, aangezien de substituut-griffier de griffier kan vervangen.

Artikel XVI

Boven de nieuwe artikelen 9bis, 9ter en 9quater wordt de titel “B. Rechtsprekende bevoegdheid” toegevoegd, aangezien deze artikelen deze bevoegdheid regelen.

Overeenkomstig artikel 9bis behandelt de Tweede Kamer, bedoeld in artikel 4quiquies, lid 1, onder (b), zaken die in een verdrag zoals bedoeld in artikel 1, lid 4, daartoe zijn aangewezen.

De beoordeling door de Tweede Kamer is een beoordeling in volle omvang. Dit houdt in dat de Tweede Kamer ook feiten kan beoordelen. Dit staat er niet aan in de weg dat de Kamer na beoordeling van de zaak terugverwijst naar de rechter of de instelling die de beslissing heeft genomen.

In artikel 9ter gaat het om een hogere voorziening, i.e. cassatieberoepen. De voorziening is beperkt tot rechtsvragen. Het onderscheid tussen feit en recht spoort met het onderscheid dat in de drie lidstaten wordt gemaakt. De Eerste Kamer gaat na of het oordeel van de Tweede Kamer blijk geeft van een juiste rechtsopvatting en of dit begrijpelijk is. In beginsel betreedt de Eerste Kamer niet het domein van de feiten.

De voorziening heeft opschortende werking. Dit zal de Eerste Kamer tot spoed aansporen.

De uitwerking van de wijze van het beroep, zijn grenzen en de gevolgen daarvan wordt in het Reglement op de procesvoering bepaald. Dit was al gebruikelijk voor de reeds bestaande prejudiciële procedure. Dit reglement zal kunnen voortbouwen op de ervaring en op de ontwikkelingen die de rechtscolleges van de lidstaten hebben doorgemaakt de laatste jaren.

Artikelen 9bis en 9ter maken het mogelijk om bijvoorbeeld het contentieux over de beroepen tegen beslissingen van het Benelux-Bureau voor de Intellectuele eigendom inzake de weigering tot inschrijving van een merk of model en de oppositieprocedure op Benelux-niveau te concentreren door middel van de wijziging van het Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom. Het beroep in die specifieke procedures, dat thans voor de drie

nationale appelgerechten wordt gevoerd, wordt vervangen door één beroep bij de Tweede Kamer van het Hof.

Het cassatieberoep, dat thans voor de drie nationale cassatiehoven wordt gevoerd, wordt aanhangig gemaakt bij de Eerste Kamer.

In artikel 9quater wordt met verwijzing naar artikel 1, lid 5, en daarmee naar de Protocollen die ter zake zijn en worden gesloten over de bevoegdheid van het Hof als administratief rechter vastgelegd.

Artikel XVII

Het opschrift na artikel 9quater wordt vervangen door het opschrift "C. Adviezen".

Artikel XVIII

In artikel 10 worden de woorden "krachtens" worden vervangen door "bedoeld in" en de woorden "het Hof" door "de Eerste Kamer". In lid 3 worden het woord "arbitrage" en het zinsdeel dat daarop betrekking heeft geschrapt, aangezien met "arbitrage" werd bedoeld op het College van Scheidsrechters dat is afgeschaft in het Benelux Unie Verdrag.

Artikel XIX

Het huidige hoofdstuk V en artikel 11 vervallen omdat het College van Scheidsrechters niet meer voorkomt in het BUV. De nummering van de resterende hoofdstukken en artikelen wordt hieraan aangepast.

Artikel XXI

Het nieuwe artikel 11 (voorheen art. 12) bepaalt de rechtspleging en gerechtskosten.

In artikel 11 wordt een lid 3bis toegevoegd dat de procedure beschrijft voor zaken betreffende de nieuwe rechtsprekende bevoegdheid van het Hof. Deze bevoegdheid vraagt een specifieke procedure. In artikel 11, lid 3bis, wordt bepaald dat de zaken ingeleid worden bij verzoekschrift. Dit is de eenvoudigste wijze om een zaak in te leiden. Het Reglement op de procesvoering zal bepalen wat het verzoekschrift moet inhouden, welke de vorm ervan zal zijn en hoe van het verzoekschrift kennis zal worden gegeven aan de wederpartij van de verzoeker.

In artikel 11, lid 4 worden de woorden "naar gelang de zaak, door de President van de Eerste of de Tweede Kamer" toegevoegd.

Artikel 11, lid 4bis, laat toe dat de instelling die de beslissing genomen heeft in de procedures bepaald in de artikelen 9bis en 9ter opmerkingen indient. Die mogelijkheid strekt er niet toe de instelling die de beslissing genomen heeft aan te sporen de genomen beslissing te verantwoorden, maar laat wel toe aan die instantie de stand van het recht objectief nader toe te lichten. Hiermede wordt vooral beoogd aan het Hof volledige en afdoende informatie te bezorgen die het aan het Hof mogelijk zal maken op zeer korte termijn een juiste beslissing te nemen. Het is niet de bedoeling, dat de neerlegging van opmerkingen aanleiding geeft tot een cascade van opmerkingen: de instelling moet objectief opmerkingen formuleren op een wijze die het evenwicht tussen de partijen niet verstoort. Deze factoren zijn steeds ter inhoudelijke beoordeling door het Hof. Het Reglement op de procesvoering zal verduidelijken hoe en wanneer die opmerkingen worden overgelegd.

De instelling kan opmerkingen slechts na voorafgaande raadpleging van de Beneluxlanden indienen. Deze raadpleging zal schriftelijk en met in acht name van een redelijke termijn plaatsvinden. Indien een land deze termijn laat verlopen, wordt aangenomen dat dit land akkoord gaat. Indien een van de Beneluxlanden aangeeft dat zwaarwegende belangen zich tegen indiening verzetten, dan zal de instelling geen opmerkingen indienen. Onder zwaarwegende belangen die zich tegen opmerkingen verzetten, wordt in elk geval verstaan, dat de betreffende instelling zijn taakstelling te buiten gaat. Voorts kan het bijvoorbeeld gaan om belangen die ingaan tegen nationale, Benelux, EU of internationale regelgeving, tegen het nationale beleid, alsmede tegen de uitvoering van en de normen voor de rechtshandhaving met betrekking tot wettelijke regelingen van het desbetreffende Beneluxland.

In artikel 11, lid 5, wordt conform het recht van de Europese Unie het vereiste weggelaten, dat advocaten van de balies van lidstaten van de Europese Unie, andere dan de Beneluxlanden, wanneer ze voor het Hof pleiten, moeten worden bijgestaan door een lid van de balie van een van de Beneluxlanden. Naast advocaten kunnen categorieën van personen die in een verdrag zoals bedoeld in artikel 1, lid 4, daartoe worden aangeduid, zonder hiervoor door het Hof te moeten worden gemachtigd, voor het Hof optreden en wel voor alle handelingen die in de rechtspleging moeten worden verricht. Een dergelijke aanwijzing kan bijvoorbeeld worden opgenomen in het Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom. Het Hof kan daarenboven, eveneens voor alle handelingen die in de rechtspleging moeten worden verricht, elke persoon die hiertoe geëigend is, machtigen om in een bepaalde zaak op te treden. In het bijzonder komen hiervoor in aanmerking personen die ervaring hebben in de materie, zoals, in het geval van merken en modellen, merkgemachtigden of die een bijzondere kennis hebben van een materie, zoals de hoogleraren aan universiteiten.

Van de gelegenheid van de wijziging van het Verdrag wordt gebruik gemaakt om in lid 5bis, in plaats van te verwijzen naar artikel 35 van een in het verleden gesloten Protocol bij het

Verdrag, de desbetreffende integrale tekst van artikel 35 van dat Protocol op te nemen. Inhoudelijk wijzigt dit lid 5bis niet.

Artikel 11, lid 6, stelt dat tegen beslissingen van het Hof geen hogere voorziening open staat. In deze bepaling wordt een uitzondering opgenomen voor de cassatiebevoegdheid die de Eerste Kamer van het Hof heeft ten aanzien van beslissingen genomen op basis van artikel 9bis.

In artikel 11, lid 7, wordt het talenregime aangevuld. In beginsel worden in het Hof twee talen gebruikt: het Nederlands en het Frans. De regel, dat steeds een vertaling in de andere taal moet worden bijgevoegd, blijft gehandhaafd. In prejudiciële zaken is de proces taal die de verwijzende rechter voor zijn beslissing heeft gebruikt en in zaken waarin het Hof een rechtsprekende bevoegdheid uitoefent (artikel 9bis) is de proces taal de taal waarin de zaak is aangebracht (en waarin normaliter de eindbeslissing is genomen). Als die proces taal het Frans of het Nederlands is, is de proces taal voor het Hof dezelfde. Als de proces taal het Duits is, beveelt het Hof de voortzetting van de procedure in het Frans of het Nederlands, wat niet belet dat de pleidooien in het Duits mogen worden gehouden zonder dat het Hof een bijzondere toelating moet geven.

Wanneer de bestreden beschikking in een andere taal dan het Nederlands, het Frans of het Duits is gesteld, bij voorbeeld in het Engels, moeten de processtukken in het Frans of het Nederlands worden gesteld. Het Hof kan echter toelaten dat de pleidooien worden gehouden in de taal waarin de bestreden beslissing is gesteld.

In cassatiezaken moet het cassatieberoep gesteld zijn in de taal van de uitspraak door de Tweede Kamer.

Artikel XXII

Artikel 12, lid 1 en lid 2 (voorheen art. 13) verwijst enkel naar de prejudiciële procedure.

Artikel 12, lid 2bis, wordt toegevoegd voor de kostenbepaling in de procedure in eerste aanleg. Het Hof zal de parameters bepalen voor de honoraria van de raadslieden in het Reglement op de procesvoering. Het Reglement op de procesvoering zal gebaseerd worden op de algemene rechtsbeginselen die in de drie lidstaten bestaan. Daarenboven zal het reglement ervoor waken dat de kostenregeling niet tot gevolg heeft dat de potentiële verzoekers die een goede reden hebben om een voorziening in te stellen, zouden worden afgeschrikt door de mogelijkheid dat als zij in het ongelijk worden gesteld, onevenredige advocatenkosten zouden moeten betalen. Het Reglement op de procesvoering zal door een maximum te bepalen dat kan geëist worden van de wederpartij, zorgen voor het nodige evenwicht.

Instellingen die op grond van artikel 11, lid 4bis tussenkomen, dragen daarbij hun eigen kosten. Dit laatste is een gemeenschappelijk beginsel in de meeste landen van de Europese Unie.

Artikel XXIV

Artikel 13 (voorheen art. 14) beoogt de toevoeging van het woord “afzonderlijke” ter creatie van financiële zelfstandigheid voor het Hof.

Artikel XXVI

Artikel 14 (voorheen art. 15) wordt aangepast als gevolg van de staatkundige hervormingen binnen het Koninkrijk der Nederlanden.